

Таким чином, французькі автори, які ретельно досліджували зовнішньополітичну діяльність А. Бріана, довели значення його пацифістських ідей для розбудови майбутньої об'єднаної Європи. Водночас вони підвели до уразуміння того факту, що в умовах Версальської системи з її територіальним розподілом, прибічником якої залишався і Бріан, реалізація його миротворчих задумів була приречена на невдачу. Є сенс у репліці, висловленій 1928 р. публіцистом А. Обером, уже після визнання заслуг Бріана в налагодженні міжнародного співробітництва та отриманні Нобелівської премії. Обер доводив, що його політика зазнала невдачі не тому, що прем'єр припустився якихось помилок, а тому, що “співвітчизники ще не були готові зрозуміти його погляд” [15, с. 156].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Передмова Р.Кассена до збірника промов А.Бріана, упорядкованого дагомейською дослідницею Е.Ашіль. – Achille E. Aristide Briand. Discours et écrits de la politique étrangère. Préf. de R.Cassin. – P.: Plon, 1965. – 302 p.
2. Marguerite V. Aristide Briand. – P.: Fourrraut, 1932. – 196 p.
3. Suarez G. Briand l'artisan de la paix. – Т.1-6. – P.: Casterman, 1934-1952. (Т.6. 1923-1932. – P.: Casterman, 1952. – 670 p.).
4. Chaban J. Aristide Briand le père de l'Europe. – P.: Éditions du Seuil, 1973. – 427 p.
5. Bariéty J. Briand Aristide // Dictionnaire historique de la vie politique française au XX-e siècle. Publ. sous la dir. de J.- F. Sirinelli. – P., 2003. – P.152 – 154.
6. Duroselle J.-B. La politique extérieure de la France de 1914 à 1945. – Fascicule I. – P.: PUF, 1965. – 119 p.
7. Цит. з: Прицкер Д.П. Жорж Клемансо / Политическая биография. – М.: «Мысль», 1983. – 316 с.
8. Chastenet J. Histoire de la Troisième République. – Т.V. Les années d'illusions 1918 – 1931.– P.: Librairie Hachette, 1960. – 352 p.
9. Bonnefous E. Histoire politique de la Troisième République. – Т.III. L'Après-guerre 1919–1924. – P.: PUF, 1959. – 463 p.
10. Le Temps. – 1921. – 6 Avril.
11. Baumont M. Gloire et tragédie de la Troisième République. – P.: Hachette, 1956. – 415 p.
12. Centenaire de la Troisième République. Actes du Colloque de Rennes. – P.: Presse de la Cité, 1975. – 249 p.
13. Siebert F. Aristide Briand, ein Staatsman Zwischen Frankreich und Europa. – München: Erlangen, 1973. – 591 p.
14. Néré J. La Troisième République 1914–1940. – P.: Albin Michel, 1965. – 129 p.
15. Aubert A. Briand. – P: Grasset, 1928. – 205 p.
16. Хлебникова Е.А. Проекты создания союза европейских государств во французской палате депутатов (1929 – 1930) // Французский ежегодник. 1983. – М.: Наука, 1985. – С. 46 – 60.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ачкаїзні Борис Олександрович – доктор історичних наук, професор Кримського республіканського інституту післядипломної педагогічної освіти (КРІППО).

Науков інтерси: нова та новітня історія, історія Франції і міжнародних відносин.

УДК 94(594)“1950 - ”

НА ШЛЯХУ ДО СТВОРЕННЯ “КЕРОВАНОЇ ДЕМОКРАТІЇ” В РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА 50-Х РОКІВ ХХ СТ.)

Антон ГАЛУШКА-АДАЙКІН (Харків)

У статті досліджується суспільно-політичний розвиток Республіки Індонезія В другій половині 1950-х років. Економічна та політична кризи в країні змусили лідера країни Сукарно шукати нові варіанти політичного устрою в країні. Велика увага

приділяється впливу та участі військових на розвиток подій У досліджуваній період.

Ключові слова: Індонезія, криза, Насутіон, Сукарно, Суматра, уряд, Ява.

В статье исследуется социально-политическое развитие Республики Индонезия во второй половине 1950-х годов. Экономический и политический кризис заставили лидера страны Сукарно искать новые варианты политического устройства в стране. Большое внимание уделяется влиянию и участию военных в развитии событий в исследуемый период.

Ключевые слова: Индонезия, кризис, Насутион, Сукарно, Суматра, правительство, Ява.

This article examines the social and political development of the Republic of Indonesia in the second half of the 1950s. Economic and political crisis forced the country's leader Sukarno seek new ways of political system in the country. A lot of attention is paid to the influence and participation of the militaries in the events during this period.

Key words: Indonesia, crisis, Nasution, Sukarno, Sumatra, government, Java.

Суспільно-політичний розвиток Республіки Індонезія В другій половині 50-х років ХХ ст. відзначається своєю неоднозначністю: з одного боку, Індонезія після проведення Конференції країн Азії та Африки 1955 року доволі гучно заявила про себе як про одного з найбільш вагомих суб'єктів міжнародних відносин у світі серед країн, що швидко розвиваються, з другого боку, внутрішньополітична нестабільність надто гальмувала розвиток країни, котра потребувала негайних реформ, які допомогли б їй подолати політичну кризу, що загрожувала цілності самої держави. Саме в цей час у Сукарно, батька індонезійської Революції, першого президента Республіки Індонезія, виникає ідея щодо впровадження в країні нової політичної системи, що отримає назву "Керована демократія".

Період становлення "Керованої демократії", своєрідної ідеології, що синтезувала в собі різноманітні, а іноді й полярні ідеї, був досліджений Даніелем Левом [8]. Свідок досліджуваних подій Даніель Лев приділяє багато уваги взаємодії головних суб'єктів тогочасної політичної арени Індонезії: Сукарно, Компартії та військовим. Спільне дослідження Ленса Каслза та Херберта Фейта присвячено подіям, що охоплюють приблизно 20 років в історії Індонезії: з часів боротьби за незалежність до падіння "Керованої демократії" [4]. У праці подається багатий фактичний матеріал щодо головних дійових осіб досліджуваного періоду, кожний розділ починається з детального аналізу подій, що відбувалися в Індонезії в постколоніальний час. Перший президент Індонезії Сукарно не став власноруч писати про себе, а для цього запросив відому американську журналістку Сінді Адамс, яка й занотувала життєвий шлях Сукарно [2]. Хоча книга й вийшла дещо не науковою, але вона є корисною з огляду на безцінний фактичний матеріал, який міститься в ній. Руслан Абдулгані був одним з небагатьох індонезійських політиків, хто мав вплив на першого президента Індонезії Сукарно. На посаді міністра закордонних справ він суттєво поліпшив імідж Індонезії в очах світового суспільства. Його донька Ретноваті написала про батька книгу спогадів, що була надрукована незадовго до його смерті 2005 року [1].

Метою цієї статті є відтворення та аналіз подій, що відбувались у другій половині 1950-х років у Республіці Індонезія та передували становленню в країні політико-ідеологічної системи "Керованої демократії".

У другій половині 1950-х років в Індонезії почалися важкі часи. Корупція, яка була привілеєм джакартської політичної еліти, стала нормою і в регіонах, що, звісно, негативно позначилось і на зменшенні доходів вищезгаданого джакартського осередку. Китайське населення країни звинувачувалося в значному погіршенні економічної ситуації в країні. Народні маси, особливо за межами Яви та в регіонах, де Іслам мав найбільший вплив, почали перманентні напади на китайські осередки. Конфлікти між етносами стали звичайним явищем: сунданезці, населення Західної Яви, звинувачували яванців в узурпації влади, на Східній Суматрі представники етносу Батак Тоба стали жертвами насильства інших народностей.

Знов виникла, точніше сказати не зникала, криза в середині армії. Ще починаючи з 1952 року, військове командування в регіонах, тобто за межами Яви, співпрацюючи з місцевою владою, почало політику створення особистих армій: генерали стали платити солдатам з власних коштів, тим самим ставлячи їх у пряму залежність від себе, а не від центрального керівництва. Звісно, що подібна ситуація не влаштувала Насутіона, який бажав чіткої субординації під його керівництвом без усякого втручання з боку цивільної влади. Ситуація погіршилась у той час, коли уряд у червні 1956 року видав наказ про закриття порту Мінахаса на Сулавесі, що став центром контрабандної торгівлі та перевалочним пунктом для подібних товарів. Місцева влада висунула ультиматум, у якому містилась вимога щодо припинення дії урядового розпорядження протягом тижня. Джакарта погодилася. Стало відомо, що контрабанда на Сулавесі є прерогативою місцевих військових лідерів, насамперед, Малудіна Сімболона з племені Батак Тоба, який мав неабиякий авторитет в армії та був одним з головних конкурентів Насутіона. Після того, як викрилася правда стосовно його участі в контрабанді, особливо в контрабанді гумою, йому вдалося досягти домовленості з центральним урядом та мирно закрити судову справу, відкриту проти нього.

У врешті-решт криза, що виникла всередині армії, спричинила падіння парламентської системи. Зросла поляризація Яви-інша Індонезія в політичній системі країни, неефективна бюрократична система, що могли розколоти країну, ще якимось стримувалось армією, яка повинна стояти на захисті унітарності країни, але, коли сама армія перестала бути єдиним цілим, внутрішньополітична стабільність країни опинилася перед великою загрозою. Насутіон після того, як очолив збройні сили, замислив провести своєрідну “зачистку” всередині армії, позбавивши її тих, хто змішав військову справу із бізнесом у союзі з цивільною владою. Така “зачистка” почалась 1956 року, що призвело до розколу армії на два табори. Подібний розподіл відрізнявся від подій “17 жовтня”. Насутіон із своїми прибічниками серед військових знайшов підтримку з боку Сукарно, Алі та Національної партії Індонезії. Серед тих, хто примкнув до Насутіона, були навіть ті, хто 1952 року активно виступав проти нього. До другої групи належали Сімболон, заступник Насутіона Зулькіфлі Любіс, які, у свою чергу, знайшли підтримку партій Masyumi та PSI. Плацдармом другої групи стала, звісно, неяванська частина Індонезії.

У серпні 1956 року ситуація вкрай загострилася. Один з прибічників Любіса намагався заарештувати міністра закордонних справ Руслана Абдулгані за звинуваченням у корупції. Однак Насутіон наказав припинити справу проти голови МЗС Індонезії. 20 серпня того ж року Любіса було звільнено з його посади. Любіс замислив за допомоги вищого офіцерського складу дивізії Сілівангі, що на той час була найбільш технічно облаштована та до складу якої входили найбільш професійні кадри, скоїти переворот. Президент Сукарно в той час відбув із офіційним візитом до Китайської Народної Республіки, СРСР та інших країн комуністичного блоку, що мав тривати з 28 серпня до 16 жовтня 1956 року. Змовники бажали до повернення президента зняти Насутіона з його посади та розпустити уряд. Проте ці намагання не здійснилися. Два рази, а саме 11 жовтня та 16 листопада 1956 року, війська, що підпорядковувалися Любісу, намагалися увійти до Джакарти, але обидва рази ці спроби були невдалими завдяки правельно обраної Насутіоном стратегії. До збройного конфлікту справа не дійшла. Уряд видав наказ щодо арешту Любіса, але він зміг утекти й знов вийде із тіні вже 1958 року під час суматранського повстання.

Насутіон змінив усю офіцерську верхівку дивізії Сілівангі, зробивши з неї бойову одиницю, що була найбільш віддана йому. У той же час у Джакарті відомий журналіст та новеліст Мохтар Любіс, відомий своїми високими

моральними стандартами та порядністю, звинуватив того ж самого міністра закордонних справ Руслана в корупції. Цей журналіст був заарештований та звинувачений у наклепі, за що отримав 9 років тюрми, а після того, як відсидів половину строку, вирок змінено на домашнє ув'язнення. Руслана ж було звинувачено у випадковій помилці, що призвела до значних фінансових утрат Міністерством закордонних справ Індонезії. Він сплатив штраф у розмірі 5 мільйонів рупій у квітні 1957 року.

Безперервна політична криза все більше й більше викликала невдоволення індонезійської спільноти. Багато хто вважав, що Хатта був би ідеальною постаттю, щоб сформувати новий кабінет, який став би дійсно функціональним та корисним для країни. Але сталося не так, як уважалося: співпраця Хатти й Сукарно закінчилася. Найвидатніший видатний політик неяванського походження остаточно покинув свою посаду 1 грудня 1956 року. У своїй останній промові він розкритикував політику партій, спрямовану на власне збагачення їхніх лідерів. У цьому вони із Сукарно були однієї думки, але в інших речах доволі нечасто знаходили спільну мову. Хатта вважав, що саме багатопартійна система є майбутнім країни та хотів поліпшити цю систему, Сукарно ж бажав розв'язати собі руки та позбавити себе від будь-якого тиску партій.

28 жовтня 1965 року Сукарно зробив історично важливу промову: він запропонував скасувати партійну систему. Дві доби потому він заявив, що має одну ідею, котра буде основою позитивних змін у країні, а саме ідею щодо “керованої демократії”.

Натсір та лідери Масыумі одностайно негативно сприйняли ідею Сукарно щодо нового політичного устрою в країні. Партія Мурба, що мала дуже невеликі шанси в межах парламентської системи досягти влади, навпаки, підтримала задум президента. Національна партія Індонезії та NU були пов'язані з постаттю самого Сукарно, але відмова від парламентської системи, звісно, що не входила до планів лідерів обох партій. Компартія підтримала Сукарно, але із надією, що все ж таки парламентська система залишиться. За межами Яви пропозиція щодо “керованої демократії” була сприйнята як спроба подальшої “джакартизації” та узурпації влади в країні яванцями.

У грудні 1956 року офіцери на Суматрі, більшість з яких була ветеранами дивізії Бантенг, прийняли рішення чинити опір Джакарті для захисту місцевого населення. 20 грудня командуючий військами Західної Суматри взяв на себе й обов'язки цивільного керманіча в регіоні. 22 грудня Сімболон проголосив, що бере на себе всю повноту влади на Північній Суматрі. Два дні потому командуючий військами на Південній Суматрі змусив губернатора вжити заходів щодо автономізації регіону. Місцеве населення доволі радо сприйняло ці події з огляду на віру в те, що саме ці представники армії зможуть щось протиставити яванському пануванню. Зарубіжні компанії, насамперед, американські нафтові, також нормально зустріли зміну реальної влади. На Суматрі почались арешти членів комуністичної партії, які відкрито критикували дії сепаратистів.

Звісно, що Джакарта не стала спокійно спостерігати, як один з найважливіших регіонів намагається відокремитися від країни. Одна тільки Північна Суматра була джерелом надходження майже половини всіх бюджетних коштів. Зрозуміло, що місцеве населення бажало більшої автономії. Однак офіцерську верхівку, що захопила цивільну владу, хвилювало не стільки майбутнє регіону, скільки стосунки із центральним керівництвом. Вони не хотіли розв'язання громадянської війни на цьому етапі. Джакарта встановила блокаду Медану, столиці провінції Північна Суматра, та почала новий набір до лав збройних сил у регіоні. Сімболон був змушений тікати до Тапанулі після того, як

група офіцерів, представників племені Батак Каро, захопила владу як військову, так й цивільну.

Суматранська криза підштовхнула Джакарту до закінчення протистояння в регіоні Ачех. У жовтні 1956 року уряд Алі прийняв рішення щодо повернення Ачеху статусу провінції. Сукарно не квапився підписувати це рішення й тільки після того, як стало зрозуміло, що рух Сімболона дійсно загрожує цілності країни, він погодився на повернення Ачеху статусу провінції. Це відразу ж позитивно позначилося на ситуації в регіоні. Дауд Беуреуех під тиском місцевого населення погодився скласти зброю та закінчити спротив центральній владі у квітні 1957 року.

Суматранська криза викликала невдоволення діями кабінету Алі, стали чути заклики щодо створення нового уряду на чолі із Хаттою, єдиною людиною, яка, на думку багатьох, могла домовитись із суматранськими сепаратистами. 9 січня 1957 року Масыумі вийшла із складу уряду. У той час, як тривали переговори щодо майбутнього суматранських провінцій, по всій країні: на Калімантані, Сулавесі, на Молукських островах, виникали комітети військових, що наполягали на більшій автономії для своїх регіонів. Більшість з цих комітетів тим чи іншим чином були пов'язані із Масыумі, єдиною партією, що добре ставилась до заворушення у регіонах.

Сукарно все ще не розкривав істинної суті концепції «керованої демократії». Після того, як стало зрозуміло, що відміни парламентської системи не відбудеться, компартія остаточно та повністю підтримала задуми президента. Сам Сукарно на цьому етапі ставився до компартії навіть більш схильно, ніж до власної Національної партії, імідж якої занепав численними корупційними скандалами. Сукарно точно прорахував, що компартія з огляду на вороже до неї ставлення військових та інших партій буде шукати захисту в нього, а він, у свою чергу, зможе використовувати її на свою користь.

27 лютого 1957 року Сукарно відкрив таємницю «керованої демократії»: це буде система, що більше відповідає національному менталітету індонезійців. Уряд базуватиме роботу на системі “gotong-rouyong”, на системі співпраці й складатиметься з “великих партій”. Так званий Національний Комітет, що складатиметься з представників різних верств населення, а не з представників партій, стане органом, що надає поради урядові. Парламентська багатопартійна система також передбачалася теорією “керованої демократії”. Національна партія, компартія, Мурба та декілька невеликих партій підтримали пропозицію президента. Масыумі та Католицька партія були проти введення нової системи управління країною. Інші партії, такі, як NU, PSI та ін., не зробили заяв стосовно свого ставлення до “керованої демократії”, однак було зрозуміло, що ставлення ймовірніше негативне, ніж позитивне.

Поки в Джакарті йшли дебати щодо “керованої демократії”, регіональна криза ще більше погіршилася. 2 березня 1957 року командуючий збройними силами Східної Індонезії Сумуал у своїй штаб-квартирі в місті Макассар (Сулавесі) проголосив уведення надзвичайного стану на всій території, що була під його юрисдикцією: від Білі та Сулавесі до Малукку. Трохи пізніше офіцер Сумуала зачитав “Pitagam Perjuangan Semesta Alam” (Permesta, Унія загальної боротьби). 8 березня парламент провінції виявив недовіру губернатору та іншим представникам виконавчої влади в регіоні, і військові остаточно захопили владу. Так почалося повстання Permesta.

З огляду на те, що Індонезію захлиснула хвиля сепаратизму, Насутіон спробував організувати зустріч Хатти, людини, на думку багатьох, яка змогла б домовитися з повстанськими силами та Сукарно. Однак, останній відмовився. Тоді він запропонував Сукарно оголосити стан надзвичайної військової ситуації та надати йому особливі повноваження для подолання сепаратизму в країні.

14 березня кабінет Алі був розформований, і Сукарно об'явив щодо встановлення стану надзвичайної військової ситуації в країні. Система парламентської демократії в країні перестала існувати. Ніхто не знав, якою в майбутньому буде система управління, проте було зрозуміло, що багатопартійної системи не буде.

Однак, слід зазначити, що, незважаючи на загальну внутрішньополітичну нестабільність у країні, народ Індонезії досягнув головної своєї перемоги: Республіка Індонезія стала державою, яка отримала своє місце на політичній арені світу, набула суверенітету, що вже ніхто не зміг би відібрати. Навіть усі ці рухи, що виникли на Суматрі, Сулавесі та інших островах, були ймовірніше рухами проти курсу, що упроваджувався центром, ніяким чином вони не були антиіндонезійськими. Швидке поширення індонезійської мови, бурхливе зростання міст і набуття ними космополітичних рис, дискредитація федералізму як можливого шляху розвитку Індонезії, символічність перших загальнонаціональних виборів до парламенту, агітація щодо приєднання Західного Папуа до складу унітарної Індонезії – усе це є та багато чого іншого є доказом того, що Індонезія в врешті-решт стала на власний шлях розвитку, нехай і з перешкодами. Але ж все-таки незалежний.

Під час розвитку внутрішньополітичної кризи 1957 року були впроваджені перші кроки щодо встановлення нової системи керування в країні, що отримала назву «Керована демократія». Ця система вважалася лише тимчасовим заходом й асоціювалася з постаттю президента країни Сукарно, незважаючи на те, що ця нова політика впроваджувалася ним у співпраці з військовою верхівкою Індонезії. Нова політика стала причиною того, що політичні аналітики все більш почали застосовувати термін «диктатор» стосовно Сукарно. Навіть були такі, що казали: ця нова політична структура є тільки примхою людини, яка вже досягла солідного віку. Однак усе це зовсім не так. Дійсно, Сукарно вдало вмів маніпулювати народом та гаслами, які він застосовував під час виступів перед тим самим народом. Він умів запевнити народ у тому, що все буде якнайкраще, у тому, що країна розвиватиметься таким чином, що народ Індонезії буде гордий за неї. І насправді, слід зазначити, що це не є поганою рисою лідера країни: впевненість народу у власному майбутньому допомагає йому подолати всі перешкоди, допомагає гідно розв'язувати всі внутрішньополітичні проблеми, створює позитивну мораль суспільства.

Багато в чому “керована демократія” була кроком назад відповідно до розвитку суспільства, що зближує постать Сукарно із Леніним, з його “Новою економічною політикою”. Сукарно почав видаватися султаном або раджою з доколоніальної ери в історії Індонезії. Він став центром легітимації для інших. Відкриття стадіонів, пам'ятників, меморіалів здавалися церемоніями давніх часів, що були обов'язковою частиною діяльності раджей Шривіджаї або Моджопахіту.

Головною загрозою стабільності нової системи було те, що сам Сукарно не зовсім освічений у військовій та економічній галузях, так, він був надзвичайним політиком, але керування країною потребувало зовсім інших навичок.

Цілком зрозуміло, що 1957 року численні індонезійські партії опинилися в ар'єргарді політичного життя країни, але взаємна недовіра та ворожнеча не сприяли досягнення ними компромісу для збереження парламентської системи в країні. У квітні 1957 року Сукарно проголосив про створення Робочого кабінету міністрів на чолі з безпартійним Джуандою Картавіджаджею, який був членом майже всіх урядів, починаючи з 1945 року та вважався людиною порядною, котра добре тямить в економічній галузі. На велику увагу заслуговує постать Шайруль Салеха, який став міністром у справах ветеранів. Він був одним з тих, хто ще 1945 року змусив Сукарно якнайшвидше проголосити незалежність Індонезії. Пізніше на початку 50-х він декілька разів був схоплений військовими,

утримувався в таборах, а 1953 року втікає до Нідерландів. Із поверненням до Індонезії 1955 року він стає одним з найбільш наближених до президента радників. Міністром закордонних справ став Субандріо, колишній посол Індонезії у Великій Британії та СРСР. Цей уряд був своєрідною коаліцією PNI та NU. Двоє представників Masyumi не відмовились отримати посади в уряді, за що їх відчислили з лав цієї партії. Комуністи не мали портфелів у кабінеті, але багато хто з міністрів із симпатією ставився до компартії. Сукарно та Джуанда не раз заявляли, що уряд є відповідальним перед парламентом, але все це були лише формальні заяви.

У травні 1957 року створено Національний комітет у кількості 41 особи, до складу якого увійшли представники різних верств населення: робітничого класу, селянства, релігійні лідери, представниці жіночих організацій, інтелігенція тощо. Багато партій таким чином отримали представництво в одному з керівних органів, крім Masyumi та Католицької партії. Формально головою комітету став сам Сукарно, але справами в кабінеті займався Руслан Абдулгані, своєрідний архітектор ідеології «керованої демократії».

1957 року (а можливо, і раніше) компартія Індонезії почала спроби зблизитись, а згодом і підкорити армію. Для цього був використаний таємний агент компартії, який почав переговори із представниками розвідки, котрі також намагалися налагодити контакт з компартією. Цей таємний агент на прізвище «Сджам» (справжнє ім'я – Камарусаман бен Ахмад Мубайда) мав арабські коріння та належав до яванських сантрі. Поки Сджам намагався налагодити стосунки між комуністами та військовими, компартія досягла перемоги в зовсім іншій галузі – в інтелектуальному світі. У жовтні 1956 року, після свого візиту до КНР видатний індонезійський письменник Прамудья Ананта Тур, вражений побаченим, почав пропагувати комуністичні принципи серед своїх колег. Він став видатною постаттю в Lekra (Lembaga Kebudayaan Rakyat, Комісія Народного Мистецтва) організації, що об'єднувала митців, письменників, інтелігенцію з комуністичними поглядами.

Насутіон також почав упроваджувати нову політику стосовно підвищення ролі військових у внутрішньополітичному житті країни, створюючи своєрідні органи співпраці військових та цивільних для заохочення до співпраці з партійною молоддю. Насутіону також удалось об'єднати багаточисленні ветеранські організації до однієї ліги, що повністю підпорядковувалася лише йому, тим самим ударивши по планах компартії, що вже давно працювала з ветеранами та сподівалася на їхню загальну підтримку.

Виходячи з усього вищезазначеного, зробимо висновки, що Індонезія насправді потребувала реформування всіх галузей, а передусім, галузі політичної. Неспроможність урядів вивести країну з кризи, поширення сепаратистських тенденцій завдяки вищому офіцерському складу армії в регіонах, недієздатність парламентської системи усе це підштовхувало президента Сукарно до ідеї створення нової системи керування країною, яка відповідає б тогочасним реаліям та менталітету індонезійського народу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Abdulgani-Knapp, R. A Fading Dream: The Story of Roeslan Abdulgani and Indonesia. – Singapore: Times Books International, 2003.
2. Adams C. Sukarno: an Autobiography as Told to Cindy Adams. – New York: Bobbs Merrill, 1997.
3. Alam W. Demi Bangsaku: Pertentangan Soekarno vs Hatta. – Jakarta: Gramedia, 2003.
4. Feith, H. & L. Castles. Indonesian Political Thinking, 1945-1965. – Ithaca: Cornell University Press, 1970.

5. Feith H. The Decline of Constitutional Democracy in Indonesia. – Ithaca: Cornell University Press, 1962.
6. Harvey B.S. PERMESTA Pemberontakan Setengah hati. – Jakarta: Grafiti, 1989.
7. Hatta M. Mohammad Hatta Memoir. – Jakarta: Tinta Mas, 1979.
8. Lev D.S. The Transition to Guided Democracy: Indonesian Politics 1957-1959. – Ithaca: Cornell Modern Indonesia Project, 1966.
9. Marbun B. Otonomi Daerah 1945-2005: Proses dan Realita; Perkembangan Otonomi Daerah Sejak Zaman Kolonial Sampai Saat Ini. – Jakarta: Sinar Harapan, 2005.
10. Noer D. Partai-Partai Islam Di Pentas Nasional 1945-1965. – Jakarta: Pustaka Utama Grafiti, 1987.
11. Penders C., U. Sundhaussen. Abdul Haris Nasution: a Political Biography. – New York: University of Queensland Press, 1985.
12. Susunan Kabinet Republik Indonesia 1945-1970. – Jakarta: Paramita, 1970.
13. Vlekke B. Indonesia in 1956: Political and Economic Aspects. – New York: Institute of Pacific Relations, 1957.
14. Wawan T. Demi Bangsa: Pertentangan Bung Karno vs. Bung Hatta. – Jakarta: Gramedia Pustaka Utama, 2003.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Галушка-Адайкін Антон Романович – кандидат історичних наук, доцент кафедри “Міжнародна інформація” Міжнародного слов'янського університету.

Наукові інтереси: проблеми Сходу.

УДК 94(470 + 477): 316.75

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІДЕОЛОГІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ

Руслан ГУЛА (Львів)

Проаналізовано роль і місце громадянського патріотизму в системі охоронної ідеології та її ключового аспекту – монархізму. Розкрито зміст основних концептуальних положень громадянського патріотизму та їх зв'язок з охоронною ідеологією XIX – XX століть.

Ключові слова: монархічна ідеологія, громадянський патріотизм, консерватизм, месіанізм.

Проанализировано роль и место гражданского патриотизма в системе охранительной идеологии и ее ключевого аспекта – монархизма. Раскрыто содержание концептуальных основ гражданского патриотизма и их связь с охранительной идеологией XIX – XX веков.

Ключевые слова: охранительная идеология, гражданский патриотизм, консерватизм, мессианизм.

The role and place of civil patriotism in the security ideology and its key aspects - monarchism. Reveals the contents of the main conceptual provisions of civil patriotism and their relationship with the security ideology XIX-XX centuries.

Key words: monarchical ideology, civic patriotism, conservatism, messianism.

Постановка проблеми. Розробка теми пов'язана з необхідністю об'єктивного висвітлення та аналізу аспектів патріотизму в системі монархічної ідеології. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про наявність широкого плюралістичного спектра поглядів на наше минуле. З цього приводу заслуговують на увагу праці О. Платонова, В. Репнікова, С. Санькової питань вивчення особливостей та ролі й місця патріотизму в системі монархічних цінностей.

Автор статті *ставив за мету* на основі ретроспективного аналізу визначити чинники, які найбільш впливали на формування світоглядних основ громадянського патріотизму та його місця в системі монархічної ідеології.